

Informatieplicht en gescheiden ouders

Hoe ga ik om met de informatieplicht over het kind ten aanzien van ouders die gescheiden zijn?

In artikel 11 van de Wet Primair Onderwijs (WPO) is geregeld dat het bevoegd gezag (mandaat aan de school) ouders rapporteert over het functioneren en over de vorderingen van hun kinderen op school. Dit gebeurt over het algemeen in de zogenaamde tienminutengesprekken en ouderavonden.

Ouders hebben ook het recht op inzage in het leerling dossier, waarin onder andere verslagen zijn opgenomen over de bespreking van een kind door het schoolteam.

Hoofregel bij de contacten vanuit school richting ouders is dat

- Er goed vorm wordt gegeven aan educatief partnerschap;
- De school een onafhankelijke positie ten opzichte van beide ouders inneemt.

Voorals we als bestuur/school te maken hebben met gescheiden ouders, is het van belang op het hiervoor genoemde alert op te zijn.

Toelichting:

- Een school moet voorkomen partij te worden in een echtscheidingsconflict en moet alle schijn van partijdigheid vermijden.
- De school hoeft geen informatie te verstrekken als zij daardoor haar neutraliteit verliest. Een voorbeeld: wanneer een ouder vraagt of er een verschil is in de leerprestaties van de kinderen in de weken dat ze bij de vader en de weken dat ze bij de moeder zijn.
- Alleen in uitzonderlijke omstandigheden, als de veiligheid van het kind in het geding is, is het (volgens de landelijke klachtencommissie) verstandig om informatie ten behoeve van een echtscheidingsprocedure te verstrekken.

1. Over het algemeen hebben beide ouders, als zij gescheiden zijn, het gezag over het kind. De school heeft een actieve informatieplicht richting beide ouders. Zij moet ouders dezelfde mondelinge en schriftelijke informatie geven.

De school heeft hierin een eigen verantwoordelijkheid. Denk aan situaties als:

- Als de school weet dat er geen (goede) omgang is tussen de ouders of tussen een ouder en het kind, dan mag de school geen genoegen nemen met de mededeling van een van de ouders dat die de andere ouder wel zal informeren. De school moet dit controleren.
- Wanneer in een echtscheidingsconvenant is vastgelegd dat de ene ouder de andere ouder moet informeren en dit vervolgens niet gebeurt, moet de school de betreffende informatie aan de andere ouder verschaffen.
- Als een van de ouders geen gezamenlijk oudergesprek wil, moet de school actief proberen dit te bewerkstelligen. Vanuit het gegeven dat het in het belang van het kind is in gezamenlijkheid te spreken. Wel blijven handelen vanuit de wet als het hiervoor genoemde niet haalbaar is. Dan moet je als school de mogelijkheid bieden voor afzonderlijke gesprekken met de ouders

2. Als één van de ouders niet het gezag heeft, moet de ouder die het gezag heeft de andere ouder op de hoogte houden van gewichtige aangelegenheden die het kind betreffen. Hierbij horen ook de schoolprestaties.

Het is belangrijk dat de school bij ouders die gescheiden zijn informeert of een dergelijke situatie aan de orde is. Een beschikking vanuit de rechtbank ligt hieraan ten grondslag. Het verdient aanbeveling deze in te mogen zien/daar kennis van te hebben.

Indien de ouder die niet het gezag heeft de school om informatie vraagt, moet de school die ouder informatie geven over belangrijke zaken over het kind of diens verzorging of opvoeding. De school hoeft dit dus niet uit eigen beweging te doen. En er moet vooraf wel contact worden gelegd met de gezaghebbende ouder (zie hieronder).

Het betreft dan informatie over de cognitieve en/of sociaal-emotionele ontwikkeling van het kind zoals leerprestaties of medische kwesties. Hieronder valt dus wel een schoolrapport, maar niet een uitnodiging voor een algemene ouderavond of een schoolfoto.

Een school mag in deze situatie dus niet verwijzen naar de gezaghebbende ouder! Op de in de vorige alinea genoemde "informatieplicht" geldt de uitzondering als het belang van het kind zich verzet tegen het verstrekken van de informatie. De school moet een eigen afweging over dat belang maken.

De school moet de gezaghebbende ouder over een verzoek tot informatieverstrekking op de hoogte brengen. Als de ouder met gezag zich verzet tegen het verstrekken van informatie aan de andere ouder of dit niet in het belang van het kind acht, is dit onvoldoende. Deze ouder zal dit moeten onderbouwen, bij voorkeur met een gerechtelijke uitspraak waarin een beperking van de informatieplicht is opgenomen.

Als een kind op school aangeeft bang te zijn voor de ouder mag een school terughoudend zijn in het verstrekken van informatie.

NB: Als beide ouders géén gezag meer hebben over het kind OF als een van de ouders geen ouderlijk gezag meer heeft, bestaat er toch een informatieplicht van de school richting de ouder(s). Op grond van het Burgerlijk wetboek moet een school namelijk op verzoek van een ouder informatie verstrekken als het gaat om belangrijke feiten en omstandigheden die de persoon van het kind betreffen evenals diens verzorging en opvoeding. Hierop is slechts één uitzondering: als het belang van het kind zich hiertegen verzet. De ouder moet dan naar de rechtbank om alsnog de informatieverstrekking af te dwingen.

Wettelijke bepalingen

Ad 2:

Boek 1 Burgerlijk Wetboek

Artikel 1:377b BW bepaalt dat de met het gezag belaste ouder verplicht is de andere, niet met gezag belaste ouder op de hoogte te houden van belangrijke zaken die het kind aangaan (bijv. schoolrapporten en informatie over extra begeleiding).

Ad 3:

Artikel 1:377c BW bepaalt dat de school verplicht is een ouder die niet het ouderlijk gezag heeft, als hij of zij daarom vraagt, van beroepshalve beschikbare informatie te voorzien over belangrijke feiten en omstandigheden die het kind of de verzorging en opvoeding van het kind betreffen. Er zijn op deze regel twee uitzonderingen:

- de informatie wordt niet verstrekt als de school de informatie niet op dezelfde manier aan de ouder met het ouderlijk gezag zou verstrekken;
- de informatie wordt niet verstrekt als het belang van het kind zich tegen het verschaffen van de informatie verzet.

De praktijk is echter vaak weerbarstiger dan de theorie die hierboven is vermeld. Het komt bijvoorbeeld regelmatig voor dat één van beide ouders via de school (extra) contacten met het kind probeert te zoeken, die een omgangsregeling ver te buiten gaan. Bijvoorbeeld:

- een ouder die niet het gezag heeft verzoekt de school even het kind door de telefoon te mogen spreken;
- een ouder die niet het gezag heeft verschijnt op het openbare schoolplein en spreekt het kind of de juf aan teneinde informatie los te peuteren.

In de praktijk moet per geval goed gewaarborgd blijven wat in het belang van het kind is en wat voldoet aan de absolute eis dat de onafhankelijke positie van de school is gewaarborgd.

Extra acties die gedaan moeten worden:

1. Draag er als school zorg voor dat bij de aanmelding van leerlingen structureel in kaart is gebracht hoe de juridische status is wat betreft gezag, omgang en informatievoorziening van gescheiden ouders ten opzichte van elkaar en hun kinderen.
2. Noteer als school op het aanmeldingsformulier standaard de namen en adressen van beide ouders.
3. Indien de ouders beide het gezag hebben zorg ervoor dat alle formele aanvragen/ toestemmingsformulieren etc. altijd zijn voorzien van twee handtekeningen